

Sygn. akt IV P 109/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. IV Wydział Pracy w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Jolanta Jaros - Skwarczyńska Ławnicy Monika Baran Marianna Głąb	
Protokolant: st. sekr. sąd. Zofia Kaczmarek	

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2016 r. w Tomaszowie Mazowieckim

na rozprawie

sprawy z powództwa D. S.

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R.

o ustalenie istnienia stosunku pracy

1/. oddała powództwo;

2/. zasądza od powódki D. S. ma rzecz pozwanego „G. (...) w R. kwotę 60,00 (sześćdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt IV P 109/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 12 czerwca 2014r., skierowanym przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R., powódka D. S. wносиła o ustalenie, że łączy ją z pozwanym stosunek pracy od dnia 28.11.2013r. oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Na uzasadnienie swojego żądania powódka wskazała, iż od dnia 28.11.2013r. wykonuje pracę dla pozwanej spółki, pracując jako doradca do spraw sprzedaży telefonicznej na umowę zlecenia.

Dodatkowo powódka wskazała również i to, że praca na umowę zlecenia była wykonywana w pełnym wymiarze godzin każdego dnia roboczego w miesiącu, po 8 godzin dziennie i że wykonywała te same obowiązki jak osoby mające umowę o pracę, nie mając możliwości wzięcia dnia wolnego bez odrabiania godzin.

W odpowiedzi na pozew z dnia 27 października 2014r., pozwany reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wnosił o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 27 listopada 2014r., Sąd oddalił wniosek powódki D. S. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

W dniu 28 listopada 2013r. pomiędzy pozwanym (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. a powódką D. S. została zawarta umowa zlecenia, której przedmiotem było świadczenie na rzecz zleceniodawcy usług polegających na weryfikacji bazy danych. Umowa ta została zawarta na czas określony od dnia 28.11.2013r. do dnia 13.12.2013r.

W dniu 16 grudnia 2013r. strony podpisały kolejną umowę zlecenia, której przedmiotem było również świadczenie na rzecz zleceniodawcy usług polegających na weryfikacji bazy danych. Umowa ta została zawarta na okres od dnia 16.12.2013r. do 30.06.2014r.

dowód: umowy zlecenia z dnia 28.11.2013r. i z dnia 16.12.2013r.- k. 25-28;

Zgodnie z treścią § 5 ust.1 i 2 w/w umów zlecenia zleceniobiorca zobowiązuje się wykonać powierzone prace samodzielnie z należytą starannością, przestrzegając wszystkich warunków określających ochronę danych osobowych oraz prawidłowo przeprowadzona sprzedaż. Czas wykonania przedmiotu zlecenia przez zleceniobiorcę przewidziany zawartymi umowami, wyznaczony jest wymiarem czynności przyjętych w ramach niniejszego zlecenia i jest kształtowany przez niego samodzielnie w porozumieniu ze zleceniodawcą.

Stosownie do brzmienia § 10 ust.1 w/w umów zlecenia, strony zgodnie oświadczyły, iż zamiarem ich nie jest nawiązanie na podstawie niniejszej umowy stosunku pracy w rozumieniu Kodeksu Pracy. W związku z powyższym strony zgodnie przyjmują, iż w sprawach nieuregulowanych niniejszą umową nie mają zastosowania przepisy Kodeksu Pracy ani akty wykonawcze do Kodeksu Pracy, w tym przepisy dotyczące wypadków przy pracy i świadczeń z tym związanych.

dowód: § 5 i 10 umów zlecenia z dnia 28.11.2013r. i z dnia 16.12.2013r.- k. 25-28;

Podpisując przedmiotowe umowy zlecenia powódka D. S. wiedziała, iż u pozwanego pracodawcy osoby wykonujące te same obowiązki co powódka, zatrudniane są wyłącznie na umowy zlecenia, a tylko wyjątkowo zawierane są umowy o pracę, ale dotyczą one tylko i wyłącznie tych pracowników, którzy posiadają co najmniej 3-4 letni staż pracy.

dowód: zeznania świadka I. M. – protokół rozprawy audio video z dnia 14 grudnia 2015r. 00:04:04 – 00:13:21 k.74 verte;

zeznania prezesa pozwanej spółki A. (...) - protokół rozprawy audio video z dnia 16 marca 2016r. 00:03:15 – 00:12:24 k.82 verte

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań świadka I. M. oraz zeznań prezesa pozwanej spółki A. (...), które to dowody Sąd uznał za wiarygodne, a także na podstawie załączonych dokumentów w postaci załączonych umów zleceń, których żadna ze stron nie kwestionowała.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako niezasadne podlega oddaleniu.

Podstawę prawną roszczenia powódki D. S. o ustalenie istnienia stosunku pracy stanowi art. 189 k.p.c.

Zgodnie z treścią art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. W myśl ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, interes prawny istnieje wówczas, gdy zachodzi stan niepewności, co do istnienia stosunku prawnego lub prawa, a wynik postępowania doprowadzi do usunięcia niejasności i wątpliwości w tym zakresie i zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07.04.2010 r., II PK 342/09). Nadto w świetle art. 189 k.p.c. nie ma wątpliwości co do tego, że pracownik może mieć interes prawny w domaganiu się ustalenia istnienia stosunku pracy, jeżeli istnieje stan niepewności co do jego sytuacji prawnej (tak w: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.07.2009 r., II PK 1/09).

Umowa o pracę jest dwustronną czynnością prawną, dochodzącą do skutku, gdy obie strony, tj. pracownik i pracodawca złożą zgodne oświadczenie woli, określające rodzaj i warunki umowy, zwłaszcza rodzaj pracy, miejsce jej wykonywania, termin jej rozpoczęcia oraz wynagrodzenie odpowiadające rodzajowi umowy. Umowa o pracę zostaje zawarta, gdy strony prowadzące pertraktacje dążą do porozumienia, co do wszystkich warunków przyszłej umowy o pracę, które były przedmiotem rokowań (art. 22 k.p. i art. 72 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

W myśl art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

Przepis art. 22 §1¹ k.p. dodatkowo stanowi, iż zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy. W cytowanym w/w art. 22 § 1¹ k.p. została rozwinięta cywilistyczna zasada, że w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu – art. 65 §2 k.c. O wyborze podstawy prawnej zatrudnienia decydują bowiem same zainteresowane strony (por. wyrok SN z 13.04.2000r., I PKN 594/99, OSNP 2001/21/637).

Należy podkreślić również i to, że w w/w przepisie nie ustanowiono domniemania, że nawiązany stosunek prawny jest stosunkiem pracy. Zatrudnienie nie musi mieć bowiem charakteru pracowniczego, a praca może być świadczona także na podstawie umów cywilnoprawnych (vide: wyrok SN z 09.12.1999r., I PKN 432/99, Pr.Pracy 2000/4/31).

Przy ustalaniu charakteru stosunku prawnego łączącego strony, należy zbadać jaka była zgodna wola stron i w jaki sposób strony się umówiły: czy będą współpracować w oparciu o umowę cywilnoprawną czy na podstawie umowy o pracę.

Odnosząc powyższe regulacje prawne oraz poglądy judykatury do stanu faktycznego ustalonego w przedmiotowej sprawie Sąd zważył, iż brak jest podstaw do ustalenia, iż w spornym okresie czasu strony łączyła umowa o pracę.

Przed wszystkim Sąd miał na uwadze to, że powódka D. S. miała pełną świadomość tego, jaką umowę jej zaproponowano i jaką umowę faktycznie podpisała ze stroną pozwaną. Nie można zakładać, że strony mające pełną zdolność do czynności prawnych miały zawrzeć umowę o innej treści niż ta, którą faktycznie zawarły (por. wyrok SN z dnia 5 września 1997 r. I PKN 229/97, (...) i US 1998 r. Nr 11, poz.329). Każda ze stron musi ponosić odpowiedzialność za podejmowane w tym względzie decyzje (wyrok SN z dnia 18 czerwca 1998 r. I PKN 191/98). Warunkiem koniecznym dla uznania, że doszło do faktycznego zawarcia umowy o pracę, jest ustalenie, że także pracodawca miał zamiar zatrudnienia danej osoby na określonym stanowisku na podstawie umowy o pracę.

Postępowanie dowodowe, przeprowadzone w niniejszej sprawie ponad wszelką wątpliwość wykazało, iż wolą strony pozwanej nie było zawarcie z powódką D. S. umowy o pracę.

Wskazać należy, iż zatrudnienie w ramach stosunku pracy winno spełniać następujące cechy: odpłatności, dobrowolności, osobistego świadczenia pracy, ciągłości pracy, świadczenia pracy w sposób podporządkowany pod kierownictwem, w miejscu i czasie pracy wyznaczonym przez pracodawcę. Jeżeli w treści danego stosunku prawnego

nie przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy, to nie można jednoznacznie przyjąć, aby strony łączyła umowa o pracę. Zgodnie z ugruntowaną linią orzecznictwa, jeżeli którakolwiek z immanentnych cech stosunku pracy nie występuje w łączącym strony stosunku prawnym, to w zasadzie nie ma mowy o jego istnieniu.

Jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że strona pozwana oczekiwała wykonywania przez powódkę D. S. usług wskazanych w umowie /polegających na weryfikacji bazy danych/ w terminie i odpowiedniej jakości. Dodać należy również i to, że przy umowach cywilnoprawnych zleceniobiorca lub świadczący usługi również podlegają pewnej kontroli i nadzorowi ze strony zleceniodawcy.

W zawartej przez powódkę D. S. z pozwanym G. (...)umowie zlecenia (umowie cywilnoprawnej) nie było określonych dni ani godzin, w jakich powódka jako zleceniobiorca miała wykonywać zleczone czynności.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż powódka D. S. miała pełną świadomość zawartych dwóch umów cywilnoprawnych o świadczenie usług polegających na weryfikacji bazy danych oraz wiedziała, że nie jest osobą zatrudnioną na umowę o pracę.

Zgodnie z art. 734 i 750 kodeksu cywilnego przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Umowa może być odpłatna, taka jest zasada (art. 753k.c.). Przyjmujący zlecenie może powierzyć wykonanie zlecenia osobie trzeciej, ale tylko wtedy, gdy to wynika z umowy lub ze zwyczaju albo gdy jest do tego zmuszony przez okoliczności. W praktyce przyjmuje się jednak obowiązek osobistego świadczenia pracy. Zlecenie nie stwarza ani stosunku podporządkowania, ani trwałego związania. Przy zleceniu nie chodzi bowiem o świadczenie pracy jako takiej, lecz o wykonanie usługi. Nasze prawo nie daje możliwości przyjęcia domniemania zawarcia umowy o pracę nawet wtedy, gdy stosunek prawny, którego przedmiotem jest świadczenie pracy, trwa czas dłuższy. Zawsze należy brać pod uwagę i ocenić cel umowy oraz zgodny zamiar stron. W wyroku z dnia 27.10.1971, I PR 221/71, Sąd Najwyższy stwierdził, że zleceniobiorca, który nie godzi się na świadczenie dotychczasowych usług w oparciu o umowę cywilnoprawną, powinien przejawiać swą wolę w odmowie świadczenia tychże usług. Nie składając oświadczenia woli w tym zakresie dochodzi do wyrażenia woli kontynuowania świadczenia usług mimo świadomości, że nie są one uregulowane przepisami prawa pracy.

W przedmiotowej sprawie, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, Sąd uznał, że wniesione powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu, rodzaj czynności wykonywanych przez powódkę D. S., wzajemne obowiązki stron mniejszego sporu wskazują, iż łączący je stosunek prawny ma charakter stosunku zlecenia.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego uznać należy, że wolą stron niniejszego sporu, było zawarcie umowy cywilnoprawnej, na podstawie której powódka D. S. świadczyła na rzecz pozwanego usługi polegające na weryfikacji bazy danych. Ewentualnie, niedostateczna świadomość powódki D. S., co do różnic pomiędzy umową zlecenia, a umową o pracę, nie ma znaczenia dla oceny łączącego strony stosunku prawnego. Powódka D. S. podpisała przedmiotową umowę zlecenia jako osoba mającą pełną świadomość treści i formy zawieranej umowy tym bardziej, iż podpisała nie jedną lecz dwie takie umowy zlecenia.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku, oddalając wniesione powództwo jako nieuzasadnione w całości.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia punktu 2 wyroku stanowił przepis art. 98 k.p.c. w związku z § 12 ust.1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz. 1349 z późniejszymi zmianami).

Z tych wszystkich względów, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.